

Handläggare
Anette Jansson**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2016-02-02 p. 16

Miljöbedömningar och miljökonsekvens- beskrivningar i stadens planer och program

Remiss från stadsrevisionen dnr 3.1.3-171/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslagen i rapporten.
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Revisionskontoret har genomfört en granskning av miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar i stadens planer och program. Granskningens syfte har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga former för att tidigt beakta miljöfrågor i stadens planer, program och i efterföljande processer. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har möjlighet att yttra sig över rapporten senast den 8 februari 2016.

Miljöförvaltningen anser att rapporten övervägande ger en korrekt bild av hur miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar hanteras i stadens planer och program. Förvaltningen ställer sig bakom slutsatser och rekommendationer i rapporten. Förvaltningen föreslår därför att förslagen i rapporten tillstyrks.

Bakgrund

Revisionskontoret har genomfört en granskning av miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar i stadens planer och program. Granskningens syfte har varit att bedöma om det finns ändamålsenliga former för att tidigt beakta miljöfrågor i stadens planer, program och i efterföljande processer. Miljö- och hälsoskydds-

nämnden har möjlighet att yttra sig över rapporten senast den 8 februari 2016.

Granskningen har genomförts med hjälp av konsult. Utifrån konsultens granskning lyfter revisionskontoret fram några områden som presenteras nedan. Rapporten i sin helhet kan läsas på <http://www.stockholm.se/OmStockholm/Politik-och-demokrati/Revision-/Stadsrevisionens-rapporter/Revisionsrapporter/>

Miljökonsekvensbeskrivningen är ett viktigt underlag för uppföljningen av den miljöpåverkan som en plan eller ett program antas medföra för miljön och människors hälsa. Enligt lagstiftningen ska en miljökonsekvensbeskrivning, som uppfyller kraven i miljöbalken, upprättas om planen antas medföra betydande miljöpåverkan. Staden har dock beslutat att de relevanta miljöfrågorna ska redovisas översiktligt i planprocessen även i de fall risken för betydande miljöpåverkan inte anses föreligga.

Miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar bedöms vara integrerade i stadens planeringsprocess och det finns fungerande samarbete och dialog mellan de berörda förvaltningarna.

Det sker i nuläget ingen systematisk uppföljning av den betydande miljöpåverkan som de planer och program som miljöbedömts antas leda till. Uppföljningen är viktig bland annat för att kunna upptäcka eventuell större påverkan än vad som antagits. Miljöbalken ger inga direktiv för hur uppföljningen ska gå till vad gäller tidpunkter, frekvens och metod. Det finns heller inga gemensamma instruktioner eller liknande inom staden för hur uppföljningen borde ske och i vilket sammanhang, t.ex. som en integrerad del i en befintlig uppföljningsprocess.

Även ansvarsfördelningen för uppföljningen av den betydande miljöpåverkan bedöms vara otydlig och det är inte fastställt vilken nämnd som har eller borde ha uppföljningsansvaret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen anser att rapporten övervägande ger en korrekt bild av hur miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar hanteras i stadens planer och program. Förvaltningen ställer sig bakom slutsatser och rekommendationer i rapporten. Förvaltningen föreslår därför att rapporten tillstyrks.

Rapporten innehåller tre konkreta förslag och slutsatser:

1) Formalisera ansvaret för uppföljningen av den betydande miljöpåverkan som planer och program antas medföra

Miljöförvaltningen tillstyrker förslaget. En systematisk uppföljning av miljöbedömningar skulle – utöver att det är ett lagkrav - ge värdefull kunskap om hur planer blev i verkligheten. Det skulle underlätta framtida bedömningar.

2) Fastställa syftet för uppföljningen förutom efterlevnad av lagkrav

Syftet med uppföljningen skulle utöver att ge kunskap om hur miljöbedömningar och bedömda miljökonsekvenser överensstämmer med det faktiska utfallet, även kunna samordnas med övriga uppföljningar av nybyggnation. Vad tycker de nyinflyttade om den byggnation som en detaljplan innebär. Vad anser de som redan bott i området innan byggnationen.

3) Upprätta dokumentation för hur miljöfrågorna ska integreras i planeringsprocessen

Miljöförvaltningen tillstyrker förslaget. Enligt miljöförvaltningen skulle en tydlig logistik för detaljplanearbetet ge betydande fördelar och effektivitetsvinster. Om det funnes ett tydligt ”körschema” skulle det underlätta för olika förvaltningars handläggare att i rätt tid infordra synpunkter från berörda förvaltningar. Därigenom kan risken för att väsentliga och avgörande frågor kommer in i ett för sent skede undvikas.

Övriga frågor

Några frågor som tas upp i rapporten är dock inte helt överensstämmande med verkligheten. Förvaltningen kommenterar frågorna nedan med hänvisning till var i rapporten de står. Frågorna rör samarbetet mellan stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen och miljöförvaltningens deltagande i stadsbyggnadsprocessen. Detta fungerar i många fall utmärkt, och miljöförvaltningen upplever att det har blivit allt bättre under de senaste åren. Miljöförvaltningen ser också fram emot ett mer strukturerat deltagande framöver i och med att förvaltningen nu ska ingå i arbetet med Ledstängen.

Sidan 10, ruta 2 på rad 3

Flödesschemat visar att berörda nämnder ger synpunkter på bl.a. avgränsning av eventuell MKB efter att SBN tagit beslut om att en MKB behöver göras. Miljöförvaltningen erfar att avstämning med förvaltningen i detta skede görs ibland, men inte alltid. Förvalt-

ningen tar däremot upp frågan tidigare i processen i miljöunderlagen, samt granskar frågan senare i processen vid samrådet.

Med hänsyn till den s.k. Weser (eller Bremen) domen som EU-domstolen beslöt om den 1 juli 2015 (C 461-13) där domstolen konstaterar att EUs vattendirektiv inte bara innebär ett generellt försämringsförbud för ekologisk status, utan även för varje i statusbedömningen ingående kvalitetsfaktor, är det särskild viktigt att stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret på ett tidigt stadium undersöker med miljöförvaltningen om det finns risk för att en plan påverkar miljökvalitetsnormer för vatten i en angränsande vattenförekomst. Domen börjar få genomslag i svenska domstolar och man kan vänta sig att frågan kommer att beröras i snart sagt varje detaljplan som avser nybyggnation.

Sidan 14, pkt 4.2

Här skulle man kunna tolka det som att miljöförvaltningen är med i projektgruppen för alla större projekt. Det stämmer inte helt. Förvaltningen är med i många projektgrupper, men långt ifrån alla.

För mindre projekt anges att dialog och samarbete mellan de berörda förvaltningarna är viktig för att säkerställa samsyn i miljöfrågorna och hur de ska hanteras. Detta skulle kunna tolkas som att ett sådant samarbete alltid finns, vilket miljöförvaltningen inte upplever att det gör. Som nämnts ovan stämmer detta i många fall, men inte alltid. Det händer relativt ofta att miljöförvaltningen inte är inblandad i projekt annat än för att ta fram miljöunderlag i uppstartsfasen och att lämna yttrande vid samråd.

Sidan 14, pkt 4.3

Här uppges att det finns bra samarbete och dialog mellan de olika förvaltningarna under processens olika faser. Se kommentar ovan.

Slut